

Praktiske eksempler på arbejdet med livshistoriefortælling

Charlotte Juul Petersen

Psykolog

Distriktpsychiatrien Vordingborg

Introduktion til oplægget

- Livshistoriefortælling i forskellige kontekster
- Behandlingspsykiatri
- Socialpsykiatri
- Specialpædagogik

- Individuelle fortællinger
- Grupper

- Handleplaner i socialpsykiatrien
- Et kost og motionsperspektiv

Livshistorie og handleplaner

- Egedal Kommune – socialpsykiatrien
- ”Livshistoriefortælling og handleplaner – at handle på værdier” af Karen Johansen
- Livshistoriefortælling som metode til at kvalificere arbejdet med handleplaner
- Tage udgangspunkt i hvad der er vigtigt for brugeren
- Fire ”huskeseddler”

Fire huskesedler

- 1. Præsentation af livshistoriefortælling
 - Metoden og forventninger til arbejdet

- 2. Aftaler i forbindelse med livshistoriefortælling
 - Aftaler, rammer og måde at fortælle på

- 3. Inspiration til livshistoriefortælling
 - Forslag til temaer og konkrete spørgsmål

- 4. Forslag til igangsættelse af fortælling

Eksemplet Kirsten

- Den frie fortælling
- ” Hvad har betydet noget for dig i dit liv som også betyder noget nu?”
- Datter, familie, mine hænder og mit hjem
- ”Hvilken betydning har det, når du siger de fire ting?”
- ”Værdier i livet nu?”

erfaringer

- Brugerne:
- Fortælling sætter gang i erindringer og nye tanker
- Se mønstre og røde tråde i livet
- Livshistorie fortællingen skaber sammenhæng og giver mod og motivation på at skabe forandringer

- Medarbejderne:
- Nemmere at forstå og støtte brugeren
- Handleplanerne afspejler brugernes ambitioner og liv
- Brugernes stemmer som bliver hørt

Et kost og motionsperspektiv

- Odense kommune - behandlings- og socialpsykiatri
- ”Livshistorie i et kost- og motionsperspektiv” af Hanne Lylloff, Ellen Rasmussen og Solveig Rennebod
- Sindslidende → – overvægt → og fysisk inaktivitet
- Vaner rutiner traditioner
- Svært at ændre vaner
- Fokus på at ændre kost- og motionsvaner i nutiden ved at fortælle livshistorie og kortlægge kost- og motionsvaner i barn- og ungdom

Et gruppeforløb over 19 uger

- 6 patienter og to medarbejdere.
- Metodisk bruges både narrative og kognitive tilgange
- Et indledende møde
 - Livshistoriefortælling - ”Den første erindring”.
 - Fokus på kost og motionsvaner i opvæksten og nutiden
 - Aftaler om temaer – problemliste

Et gruppeforløb over 19 uger

- Gruppessioner á to timer med pause
- Interviewer og reflekterende team
- Korte oplæg
- Opfølgninger på hjemmearbejde
- Interview af deltager og resten af gruppen fungerer som reflekterende team og giver tilbagemeldinger.
- Udgangspunkt i den individuelle problemliste
- Alle seks deltagere interviewes tre gange i gruppeforløbet

Erfaringer

○ Deltagere

- Ny viden om sundhed
- Tilegnelse af nye vaner
- Svært og udbytterigt at dele tanker, de selv synes er socialt uacceptable f.eks. vægt, overspisning/trøstespisning.
- Bevidsthed om hvordan levevilkår og livsstil virker ind på helbredet

○ Medarbejderne

- Afveksling i hverdagen i forhold til ofte langvarige forløb.
- Givende at arbejde på tværs af to sektorer

En deltager fortæller:

- ”Der er ikke tendenser til angst længere. Jeg har aldrig nogensinde tænkt over, at det skulle have noget med maden at gøre. Det har bare været en dårlig vane ikke at få spist normalt. Nu spiser jeg hver eneste dag. Jeg tænker over, at jeg skal spise varieret, så det er en af de ændringer, forløbet har gjort for mig.”

En anden deltager fortæller:

- ”I og med der bliver åbnet for en livshistorie, så må man tænke sig om. Man kan mærke den sorg - man kan lige pludselig se, hvordan min søn har været ked af, at hans mor ikke tog sin medicin. Hver gang jeg tog medicin, tog jeg så gevaldigt på. Når der var gået et stykke tid, så smed jeg det igen, og sådan kørte de i gennem flere år. Med det her forløb vi har været igennem, da har jeg gjort sådan med min medicin, at jeg ikke *tør smide den mere*” ... ”Det vigtigste for mig er at blive bevidst om alle de vaner der. Der er meget af det, man ikke tænker over, og det har jeg ikke rigtig gjort”.

Livshistorie arbejde på Autismecenter storstrøm

- At blive historieløs som menneske på institution
- Medarbejderne skriver sig selv ind i beboerens historie den dag de bliver ansat
- 2008 beslutning om at sætte fokus på beboernes livshistorie
- Behov for en alternativ metode til livshistoriearbejde
- Beboere uden verbalt sprog → personalet må være mere aktive
- Teoretisk afsæt i kritisk psykologi i stedet for narrativ teori
- Brugerens perspektiv
- Handlinger, drømme, motiver, muligheder, begrænsninger og interesser
- Fortid – nutid – fremtid

Model til indsamling af livshistorie

- Praksisportræt på skrift til beboer/personale/familie
 - Beskrivelse af steder, personer, interesser m.v.
 - ”Hvad er vigtigt for dig?”
 - ”Hvad kunne du der?”, Hvad ville du gerne kunne?” ”Hvad skal der til for at det kan blive muligt?”
 - Interview
 - Analyse af interesser, motiver, drømme, begrænsninger, muligheder og handlinger
 - Beslutninger om fortid – nutid – fremtid
 - Form og indhold
 - Ex bruge foto, samle ting i kasse, skrive, optage film m.v.
-

erfaringer

- En stor udfordring at implementere en ny metode i en stor personalegruppe!
- Medarbejderne
- Et givende og spændende arbejde
- Brugerens perspektiv – smitter af på alt andet pædagogisk arbejde
 - ”Hun gik uden at fortælle det” ><”hun er stukket af”
- Et mere rundt og helt syn på beboerne
- Bevidsthed om at få dokumenteret hverdagen med udgangspunkt i beboerne selv

Afslutning

- ”Vi skal præsentere vores livshistorie for vores studiegruppe. Jeg ved ikke hvor jeg skal gøre af mig selv eller hvad jeg skal sige! Vil ikke fortælle noget ☹”
- At være mere end sin ”sygdomshistorie”
- Livshistoriefortællingen giver sammenhæng, mening og hjælper til et nuanceret billede

